

In de driehoek aan je leervraag werken

Na jarenlang werken in de zorg, koos Femmy ten Brinke voor het onderwijs, of specifieker: voor het mbo. Als zij-instromer geeft ze huishoudelijke vakken op het [Hoornbeeck College](#). Samen met haar schoolopleider Tanneke Aangeenbrug ([HODOS¹](#)) en instituutopleider Alice Middelkoop ([Driestar hogeschool](#)) nam Femmy deel aan het leernetwerk ‘[Bouwen aan een samenhangend curriculum](#) voor zij-instromers’, georganiseerd door het Platform Samen Opleiden en onder leiding van Chris Kroeze en Miranda Timmermans. Als ‘driehoek’ bogen zij zich over een leervraag van Femmy.

In grote lijn doorliepen zij daarbij in vier bijeenkomsten de volgende stappen, vertelt Femmy. “We hebben eerst stil gestaan bij de vraag wat volgens ons een goede leraar kan, weet en doet, en wat ik daar nog in wil leren. Daar kwam mijn leervraag uit. Vervolgens hebben we met z’n drieën geïnventariseerd wat ik allemaal kan doen om mijn leervraag te beantwoorden. Maar voordat ik met die leerroute ben gestart, hebben we eerst vastgesteld wanneer we tevreden zijn over het resultaat. In het leernetwerk werd dit ‘de maat’ genoemd.”

Leervraag versmallen

De driehoek ontwikkelde op basis van de leervraag van Femmy, in feite een ‘stukje curriculum’. “Je werkt andersom dan we gewend zijn”, zegt Alice. “Normaalgesproken ga je uit van het curriculum, maar nu was de leervraag van Femmy het uitgangspunt. Daar ga je als opleiders vervolgens leerstof bij zoeken: welke elementen uit het curriculum sluiten aan bij deze vraag? Ik vond het heel mooi om zo te werken. Je moet daarvoor echt omdenken.”

Om ervoor te zorgen dat de leerroute naadloos aansluit bij Femmy’s leervraag, was er veel aandacht voor het formuleren van de leervraag. “Mijn leervraag werd steeds meer versmald”, vertelt Femmy. “Ik begon met de vraag: hoe kan ik complexe groepen aansturen? Maar door allerlei vragen en opdrachten werd deze vraag steeds smaller. Uiteindelijk was mijn leervraag: hoe kan ik in complexe groepen mijn invloed vergroten?”

“Het was mooi om te ervaren dat door het versmallen van de leervraag het leertraject juist wordt verrijkt”, zegt Tanneke. “Vaak zijn leervragen zo breed, dat je niet goed weet waartoe de leeractiviteiten precies moeten leiden. Hoe meer je de leervraag versmalt, hoe duidelijker het is wat de interventies moeten opleveren en hoe groter de leerwinst is. Ik vond dat een heel leerzame ervaring en ga dit als schoolopleider vaker toepassen.”

---

¹ Hodos is de opleidingsschool van het Hoornbeeck College en Driestar hogeschool

Anders dan stage lopen

Zeker voor zij-instromers is deze intensieve ondersteuning welkom, vinden Femmy en haar opleiders, onder meer omdat de zij-instromer vanaf het begin al zelfstandig voor de klas staat. “Dat is echt wat anders dan stage lopen”, zegt Femmy. “Je hebt als zij-instromer minder begeleiding en meer verantwoordelijkheid dan reguliere studenten. Je begint echt met een heel nieuw vak. Dat is best spannend en dan is het heel prettig dat er twee opleiders zo intensief en vanuit verschillende perspectieven met je meedenken.”

Daar komt bij dat de groep zij-instromers zeer divers is, waardoor het nóg relevanter is om goed aan te sluiten bij wat de zij-instromer al kan en weet, voegt Alice toe. “Als je bijvoorbeeld in de psychiatrie hebt gewerkt dan weet je al heel wat over begeleiding van jongeren. En een zij-instromer met kinderen, heeft al veel opvoedingssituaties meegemaakt. Gezien deze diversiteit in achtergrond, kunnen de leervragen van zij-instromers zeer verschillend zijn. Dan is zo’n individueel traject op maat natuurlijk ideaal.”

Klassenmanagement

Ondanks de diversiteit in achtergrond, viel het op dat de drie zij-instromers die deelnamen aan het leernetwerk (naast Femmy, waren er nog twee driehoeken uit po en vo) allemaal een leervraag hadden die betrekking had op klassenmanagement. Alice: “Klassenmanagement is voor elke starter lastig, maar omdat de zij-instromer meteen zelfstandig voor de klas staat en veel verantwoordelijkheid heeft, is klassenmanagement voor deze groep mogelijk nóg urgenter. Dit heeft mij er ook van bewust gemaakt dat we in het curriculum niet altijd bezig zijn met de meest urgente onderwerpen en dat het dus heel belangrijk is om regelmatig te vragen waar de student tegenaan loopt.”

Elkaar versterken

Omdat dit een intensieve en tijdrovende manier van werken is, kan de werkwijze niet op grote schaal in de opleiding worden toegepast, menen de opleiders. Maar zij zien weldegelijk mogelijkheden. “Voor bijzondere situaties is het een hele goede werkwijze”, vindt Alice. “En je zou het in de opleiding ook een plek kunnen geven als een soort verrijkte intervisie.” “Ik neem dit zeker mee als didactische werkvorm om driehoeksgesprekken vorm te geven”, vult Tanneke aan. “Daarvoor geeft deze werkwijze goede handvatten. Je zou dit met elke student bijvoorbeeld een keer per jaar kunnen doen. Het mooie is dat je elkaar versterkt doordat je inbreng hebt vanuit de drie perspectieven.”